

Motion till riksdagen

1988/89:N31

av Hadar Cars m.fl. (fp)

med anledning av prop. 1988/89:136 om
försäkringsmäklare

Regeringen föreslår i propositionen en ny lag som skall reglera försäkringsmäklarverksamhet. Lagen innehåller regler och skall tillämpas på juridiska och fysiska personer som yrkesmässigt förmedlar direktförsäkringar från olika försäkringsgivare.

I propositionen föreslås såväl civilrättsliga som näringsrättsliga regler. De senare innebär framförallt att varje försäkringsmäklare skall vara registrerad hos försäkringsinspektionen och stå under dess tillsyn. Vidare krävs att mäklaren besitter en ansvarsförsäkring och har tillfredsställande utbildning och i övrigt bedöms lämplig som försäkringsmäklare.

Försäkringsmäklare — en ny yrkeskår

Försäkringsmäklare har i stort sett varit en okänd yrkeskår i Sverige, medan en rad andra länder, t.ex. USA, länge haft en stor kår av försäkringsmäklare. De svenska försäkringsbolagens attityd har i regel varit negativ, vilket försvårat etablerandet av mäklarverksamhet. Försäkringsbolagen tycks nu ha svängt och med ett växande inslag av utländska försäkringsbolag växer kanske också efterfrågan på fristående mäklare. Behovet av och intresset för att anlita försäkringsmäklare också i vårt land avgörs förstås i sista hand av kunderna och bör inte vara en angelägenhet för någon annan än just dem. Framtiden får utvisa hur vanlig företeelsen kan komma att bli.

Nej till nya etableringshinder

Folkpartiets principiella ståndpunkt är att fri etableringsrätt är en nödvändig förutsättning för marknadsekonomin. Alla åtgärder som begränsar etableringsrätten och företagsamheten måste därför ifrågasättas och granskas kritiskt. Vi betraktar näringsfriheten som en fundamental fri- och rättighet som borde grundlagsskyddas. Vi säger nej till vandelsprövning, tillståndskrav och andra former av etableringskontroll som innebär generella regleringar av hela branscher. Endast de etableringskontroller som kan motiveras med kompetens av betydelse för enskilda människors hälsa och säkerhet kan accepteras. Endast i undantagsfall kan nya hinder accepteras.

Kravet på viss utbildning och lämplighet kan i praktiken komma att fungera som ett etableringshinder. Det ligger nära till hands att jämföra denna bransch med andra som säljer konsulttjänster, t.ex. fristående datakonsulter som hjälper företag med upphandling av datorsystem. Det är inte

den formella kompetensen eller en av myndighet bedömd "lämplighet" som avgör vem som är en duktig konsult. Detsamma gäller förstås försäkringsmäklare.

Mot. 1988/89
N31

I propositionen är flera av de föreslagna lagparagraferna direkt stötande från denna utgångspunkt. Dit hör framförallt 5 § punkt 4 och 5 som stipulerar att mäklaren måste ha "tillfredsställande utbildning" respektive vara "lämplig som försäkringsmäklare". Punkt 4 är irrelevant och punkt 5 förutsätter en helt subjektiv bedömning som naturligtvis inte kan göras på förhand för denna typ av verksamhet som knappt existerar i Sverige innan den ens kommit igång! Den mäklare är lämplig som till sina kunder förmedlar rätt försäkringar till rätt pris. Denna bedömning kan inte göras i förväg och heller inte av någon annan än de som köper hans eller hennes tjänster.

Även 6 § ställer vi oss mot denna bakgrund mycket skeptiska till. Där föreslås att "närmare föreskrifter om villkoren för registrering — — — får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer". Det öppnar för ytterligare godtycke när någons lämplighet skall avgöras.

Dessa synpunkter kräver också vissa följdförändringar i 15 § där det syftas tillbaka på 5 §. Dessutom bör punkt 3 i övergångsbestämmelserna strykas.

Nej till lagreglering av arvodesinformation

Propositionen föreslår i 11 § att en försäkringsmäklare på begäran måste uppge storleken på provision eller arvode. Detta anser vi är ett mycket märkligt krav som om det flyttas över till andra uppdragsverksamheter ter sig närmast absurt. Ingen, sannolikt inte ens regeringen, skulle väl komma på tanken att i lag reglera att andra försäljare eller andra typer av näringsidkare, t.ex. de som är återförsäljare av varor, måste tala om för sina kunder hur mycket de tjänar?

Statsrådet anför att det skulle befrämja effektiviteten och priskonkurrensen om sådan information lämnades till försäkringstagaren. All erfarenhet visar dock att sådan konkurrens ändå kommer till stånd om kunden har en mångfald av tjänster att välja mellan.

Vi säger nej till att sådan information avkrävs mäklaren med stöd av lagtext.

Hemställan

Mot. 1988/89
N31

Med anledning av det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår 5 § punkt 4 och 5 i den föreslagna lagtexten i enlighet med vad som i motionen anförts,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om föreskrifter för villkoren för registrering i enlighet med vad som i motionen anförts,
3. att riksdagen avslår 11 § i den föreslagna lagtexten,
4. att riksdagen beslutar ge 15 § och övergångsbestämmelserna en lydelse i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 17 april 1989

Hadar Cars (fp)

Gudrun Norberg (fp)

Isa Halvarsson (fp)

Christer Eirefelt (fp)

Lars De Geer (fp)